UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Quinquagesimusseptim[us] ar. vtru[m] christus alicui[us] rei te[m]poralis habuerit d[omi]nium [et] q[ua]le. Q[uod] christus no[n] habuerit p[ro]prietate[m] in reb[us]. [et] r[...]sio ad [con]tra. De ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

magis perfectus ſeruus dei poteſt habere vſum iuſtuʒ ex iure extrinſeco ⁊ ſeparato dei/abſq; omni iure intrinſeco ⁊ cōiuncto ꝓprio ſui.q: pfect⁹ ſeruus dei magis eſt in voluntate dei q̄ ſit religioſus in manu religionis ſue. ⁊ de⁹ etiā adſiſtit pꝛeſentioꝛ ſuo ſeruo q̄ religio ſuo ſubdito. Si ergo religioſus pōt vti rebus ſue religionis iure religionis:⁊ nō ſuo:eadem ratione verus ſeruus dei poterit vti rebus dei iure dei ⁊ nō ſuo. Et ita non dicitur q̄ vſus poſſit eſſe iuſtus abſq; omni iure vtendi: ſed dicitur q̄ vſus poteſt eſſe iuſtus abſq; omni iure vtendi ꝓprio. Itē aliud eſt habere ius vtendi:aliud licentiā vtendi. ⁊ ideo q̄uis vſus abſq; omni iure ⁊ licentia eſſet illicitus:vſus tamen abſq; iure vtendi/cū licentia tñ vtendi/nō eſt illicitus.qa aliud eſt licentiam habere reb⁹ vtendi:⁊ res dādi.⁊ aliud ius.q: de licētia pꝛelati pōt dare religioſus rem:⁊ tñ ibi ꝓpꝛiū non habet:nec ius dandi.vt eſt expꝛeſſum.xij.q.j.non dicatis. Et de hac licentia loquit̃ ex de v̄.ſig.exiit.li.vj.ibi. Durante licentia concedentis quoties religioſus haberet licentiam in ſpeciali vtendi aliq̄ re vſu conſumptibili/toties haberet in ſpeciali ius vtendi illa:cū in re cōſumptibili vſu non ſepararetur vſus a dominio ⁊ ꝓpꝛietate/vt dicit opponēs:ergo quoties religioſus aliq̄s haberet in ſpeciali licentiā vtendi re aliqua vſu cōſumptibili, toties in ſpeciali efficeret̃ ꝓpꝛietarius in ea. Et quū nullus religioſus vtat̃ rebus vſu cōſumptibilibus licite niſi de licentia ſuoꝝ p̄poſitoꝝ:ſequeret̃ q̄ in omnibus rebus vſu cōſumptibilibus eis in ſpeciali conceſſis omnes religioſi eſſent ꝓpꝛietarij.qḋ eſſet omnem religionē tollere:⁊ omnes religioſos ꝓpꝛietarios facere. Itē quū duplex ſit ius diuinum ⁊ humanum vel nature ⁊ conſtitutionis.di.viij. §.j.cū non iure ciuili vel humano vſus in rebus cōſumptibilibus vſu ſeparet̃ a dñio:ſeparat̃ tñ iure diuino: ⁊ in talibus licitus eſt vſus ⁊ iuſtus iure diuino ⁊ ſpūali. de q̄ etiā iure habet̃.xxiij.q.vij.c.j.q: nullus ſapiens vnq̄ diceret q̄ non eſſet in tali vſu licito aliquod ius. Sed queſtio eſt de iure vtendi tempoꝛali/ciuili/vel canonico:⁊ de tali vſu nudo ⁊ facti ſeparato ab omni iure ciuili ⁊ humano loquit̃ decre. Exiui de p̄adiſo. in clemē. de v̄.ſig.l.⁊ Exijt q̄ ſeminat.de v̄.ſig.li.vj.que talē vſum ſeparatum ab omni iure ciuili nō diuino concedunt fratribus minoꝛibus. Et de tali vſu ⁊ iure loquit̃ cōſtitutio domini Jo.pape.xxij. q̄ incipit/Ad cōditoꝛem.⁊ alia q̄ incipit/Quia quoꝛūdā.

¶ Articulus.lvij. A

An chriſtus rex tēpoꝛalium habuerit dñium.

Circa hec querendū eſt vtrum chriſtus alicui⁹ rei tꝑalis habuerit dñium ⁊ quale. Q: aūt dñium rerum tēpoꝛaliū habuerit/ſacra ſcriptura tam in teſtamento veteri q̄ in nouo teſtari videtur. Multi quidē ꝓphete eum regē futurū ppłi iſraelitici/⁊ per conſequēs habere regni dominium ꝓphetauerunt. Eſa.xxxiij. Ecce dñs iudex noſter:dñs legifer noſter:dñs rex noſter:ipſe veniet ⁊ ſaluabit nos. ſʒ ſm Dionyſiuʒ de diuinis nominib⁹ a dominio dicit̃ dñs/dñans/⁊ dñatoꝛ. Item Hiere.xxiij. Suſcitabo Dauid germen iuſtum:⁊ regnabit rex: ⁊ ſapiens erit. ⁊ ſequitur. Et hoc eſt nomen quod vocabunt eū dominus iuſtus noſter. Iſte eſt etiā lapis abſciſſus de mōte ſine manibus:cui deus celi dedit regnum quod in eternū non diſſipabitur. Daniel.ij. Itē Zach.ix. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iuſtus ⁊ ſaluatoꝛ ⁊c. Item pſ.ij. Ego autē cōſtitut⁹ ſum rex ab eo. ⁊ in pſ.xliiij. Eructauit/qui totus loquitur de iſto rege. ⁊ pſ.lxxj. Deus iudicium tuū regi da. ⁊ multi alij pſalmi. Cañ.iij. Videte regem Salomonem. Luce.j. Et regnabit in domo Jacob in eternum: ⁊ regni eius non erit finis. ⁊ Luce.ij. Qui eſt chriſtus dominus.i. rex ⁊ dominus. Matth.ij. Ubi eſt qui natus eſt rex iudeorum. Jo.j. Tu es rex iſrael. Item Jo.xix. Jeſus nazaren⁹ rex iudeoꝛuʒ. Item Jo.xviij. Regnum meū non eſt hinc. non dixit non eſt hic:ſed non eſt hinc. quaſi regnum meū a mūdo nō habeo. Act.ij. Certiſſime ſciat omnis domus iſrael q: ⁊ dominum eum ⁊ chriſtum fecit deus hunc Jeſum quem vos crucifixiſtis. Chriſtum autē regem intelligimus:qa chriſtus interpꝛetatur vnctus: ⁊ quia reges inungi conſueuerunt. ex de ſac. vnc. c. vnico. per chriſtum regem intelligimus. vbi Raban⁹. Ibi manifeſte Petrus ex hoc pſ. regnum chriſti non terrenum ſed celeſte oſtendit. vbi etiam Petrus videtur concludere ex verbis ꝓphetis/q̄ chriſt⁹ inquātū homo ſubſiſtens in diuino ſuppoſito/fuerit dominus ⁊ rex factus. conſtat eñ q̄ inquātum deus crucifixus non fuerit:ſed inquantum homo. ⁊ ideo quū dñs ⁊ rex fuerit factus inquātū crucifixus:⁊ crucifixus fuerit inquantū homo:ſequitur q̄ regnū ⁊ dominiū tamq̄ homini deus ei conceſſit. vnde ſm aliam tranſlationem quam Augu. ſequit̃ dicitur Dominus regnauit a ligno. vnde Augu. De cruce ſua in qua fixus erat/diabolū occidit: ⁊ inde rex noſter eſt. Hoc etiā ſupponit angel⁹ loquens eo nato paſtoꝛibus dicens Luce.ij. Hodie nat⁹ eſt vobis ſaluatoꝛ qui eſt chriſtus dominus.i. rex ⁊ dñs. Hoc etiam Aug. in li. de concoꝛ. euangeliſtarum in pꝛohemio expꝛeſſe teſtatur dicens. Dominus ieſus vnus verus rex/⁊ vnus verus ſacerdos eſt. ⁊ paulo poſt dicit ſic. Scd'm hominem quippe chriſtus ⁊ rex ⁊ ſacerdos effectus eſt: cui dedit deus ſedem Dauid patris ſui: ⁊ regni eius non erit finis. Luce.j. Item q̄ ſaluatoꝛ fuerit dñs omnium temporalium videtur. de eo eñ dicitur Eſa.xvj. Emitte agnum dñe dñatoꝛem terre. Item Michee.v. Et tu bethleem effrata nequaq̄ minima es in pꝛincipibus iuda. Ex te eñ egredietur qui ſit dominatoꝛ in iſrael ⁊ egreſſus eius ab initio a dieb⁹ eternitatis. Malach.iij. Statim veniet ad templum ſanctum ſuū dñatoꝛ quē vos queritis ⁊c. Item Jo.xiij. Uos vocatis me magiſter ⁊ dñe: ⁊ bñ dicitis: ſum etenī. Matth.xxj. Mar.xj. Luc.xix. Jo.xij. Siquis vobis aliquid dixerit:dicite q: dñs his opus habet. ⁊ confeſtim dimittet eos. vbi Remigius. Nō dixit diſcipulis/Dicatis dñs tuus his opus habet: vel dñs noſter. vt intelligant q̄ ipſe ſit ſolus non ſolum animalium ſed etiam oīm hominum dñs. Item Apoc.xix. et ideʒ Apo.xvij. ⁊ j. Timo.vj. Habet ſcriptum in veſtimento ſuo/Rex regum ⁊ dñs dominātiū. Itē in ſymbolo: Et in ieſum chriſtū filiū eius vnicuʒ dñm noſtrū. Itē in alio ſymbolo ſanctoꝝ patrū. Et in vnū dñm ieſum chriſtum filium dei vnigenitum. Premiſſa aūt ſcʒ regnum ⁊ dominiū habuit ieſus chriſtus inquātū deus ab eterno/eo ipſo q̄ deus pater genuit ipſum: et dedit ei id qḋ erat: ſcʒ ſuam ſubſtantiā dominium ⁊ potētiā. Jo.x. Pater qḋ dedit mihi maius omnibus eſt. ex de ſum. tri. c.ij. §. licet. Et inquantū homo ex tempoꝛe/ſcʒ ab inſtanti conceptionis ſue ex dei datione: vt patet ex pꝛedictis. Et nihilominus videtur q̄ habuerit dñium aliquaꝝ rerū tēpoꝛalium non ab inſtanti ꝯceptionis ſue: ſed poſtea ſucceſſiue modis alijs: vt puta ex collatiōe fidelium. et de his dicendum eſt. Habuit vtiq; veſtimēta. Mat.xvij. Mar.ix. ⁊ Luce.ix. Ueſtimenta eius facta ſunt alba ſicut nix. Jo.xiij. Surgit a cena ⁊ ponit veſtimenta ſua ⁊c. Joannis.xix. Partiti ſunt veſtimenta mea: ⁊ ſuper veſtem meam miſerunt ſoꝛtem. et Matth.xxvij. ad idem. Item de calciamentis. Matth.iij. Luce.iij. Cuius nō ſum dignus calciamenta poꝛtare. ⁊ Mar.j. Cuius non ſum dign⁹ ſoluere coꝛrigiā calciamētoꝝ. Jo.j. Cui⁹ nō ſum dign⁹ vt ſoluā coꝛrigiā calciamētoꝝ. Itē de locul. Jo.xiij. xij. q.j. habebat. ⁊ c. exemplū. ⁊ Jo.xiij. Qui manducat panem meū leuabit calcaneum ſuum contra me. Item q̄ vinū habuit ⁊ panē de q̄ inſtituit ſacramētū/habet̃ Mat.xxvj. Mar.xiiij. Luce.xxij. Nec videtur q̄ potuerit renūtiare huic regno. q: contra oꝛdinationē patris feciſſet. Dani.ij. Suſcitabit deus celi regnū qḋ in eternuʒ nō diſſipabit̃. ⁊ regnū eius alteri non tradetur. Et Dani.vij. Ptās ei⁹ ptās eterna q̄ nō auferet̃: ⁊ regnū eius qḋ nō coꝛrumpet̃. Et videtur q̄ quamq̄ chriſtus fuerit pauꝑ: nō tñ carētia dñij fecit eū pauperē ⁊ egenū: ſʒ poti⁹ carētia ꝑceptiōis fructus et obuentionis rerū quarū dñs erat. Magnum eñ dñium

ſeparatū in perpetuū ab omni perceptiōe cōmodi rei/habentem nō facit diuitem: quū ſit inutile reputandū. ſicut videtur ad ſenſum. Si eñ rex Francie non renuntiando regno ſe abſtineret a regno: ⁊ poſt lapſum alicuiꝰ temporis incognitus rediret ad illud: ſi ſe pro rege non gereret nec aliqua emolumenta ꝑciperet dicti regni/ſed in domo regia reciperet vt vnꝰ alius ex gratia neceſſaria vite ſue: talis vtiq; licet rex eſſet ⁊ dñs/poſſet mendicus ⁊ pauper eſſe merito reputari. vnde Gala. iiij. Quādiu heres paruulus eſt nihil differt a ſeruo: quū ſit dñs oim. ſic merito chriſtus paup dici potuit voluntariꝰ ⁊ egenꝰ: nō propter dominij carentiam ſiue regni: ſed propterea quia ſe eorū fructibus ⁊ prouentibus non iuuabat.

Sed contra hoc ꝙ chriſtus nō habuerit dñiū ⁊ proprietatē in rebus ſic oſtendit̄ ⁊ probat̄. Nam legit̄ Act. j. Incepit Jeſus facere ⁊ docere. qḋ eſt intelligendū de oībus ad diſciplinam morū pertinentibus. Ideo ibi ſcribitur Primū quidē ſermonem feci de omnibus o Theophile que cepit Jeſus facere ⁊ docere. Nihil ergo ad perfectionem morū ⁊ diſciplinam pertinēs ſaluator noſter docuit qḋ nō fecerit. propter quod Jo. xiij. Exemplū eñ dedi vobis vt quēadmodū ego feci ita ⁊ vos faciatis. vnde Ro. xv. Non eñ audeo loqui aliqd eorū que per me nō efficit chriſtus. vnde Aug. de vera religione de chriſto dicit ꝙ tota vita chriſti in terris fuit diſciplina morū. Sed chriſtus docuit ac conſuluit relinquere dominia tēporalia regnorum ⁊ principatuū ac poſſeſſionū quarūcumq;. q: vt ſcribitur Mat. xix. Mar. x. Luc. xviij. cuidā volenti ad perfectionē aſcendere dixit. Si vis perfectus eſſe: vade ⁊ vēde oīa que habes: ⁊ da pauperibꝰ. ⁊ veni: ſequere me. Et ſicut habetur Luce xviij. ille cui hoc cōſuluit erat princeps. ergo chriſtus inquantū homo pro ſtatu vite mortalis reliquit dñium temporale cuiuſcūq; regni ſeu principatus tēporalis, aliter eñ nō feciſſet qḋ docuiſſet: ⁊ potuiſſet ſibi obijci illud quod ipſe dixit apoſtolis Mat. x. Nō eſt diſcipulus ſup magiſtrum: nec ſeruus ſup dñm ſuum. ſufficit diſcipulo ꝙ ſit ſicut magiſter eius: et ſeruo ꝙ ſit ſicut dñs eius. Si ergo nō dimiſit ſed ſibi retinuit dñium temporale regni ⁊ principatus tēporalis: qua fronte fuiſſet auſus conſulere alicui principi vt dimitteret dominiū tēporale ſui regni aut dominij: profecto reſpōderetur ſibi/ſufficit mihi ꝙ ego ſim pauper ſicut tu. licet creatura non debeat a pari cōtendere cū creatore: nec diſcipulus cū magiſtro: aut ſeruus cum dño. Vñ Aug. ſcribens ad quemdā comitem/qui liber ſic incipit/Frater mi ſi cupis ſcire/ſic ait de chriſto. Chriſtus ne aurū diligeremus/oblata munera cōtemnere docuit. Ne famē timeremus. xl. diebus ieiunauit Ne nuditatē pertimeſceremus/preter vnam tunicā aliaz diſcipulos ſuos habere vetuit. Ne tribulationes expaueſceremus/oīa ipſe ſuſtinuit. Ne mortē formidaremus/⁊ hanc ipſe ſuſcepit. et quum nos iſta docuerit omnia: nō tātū locutus eſt verbo/verum etiam exēplo ipſe preceſſit. hec Aug. Ex quibus patet ꝙ chriſtus nihil ad diſciplinā morum pertinens docuit/quod nō fecerit: ſed ipſe docuit vt dictum eſt relinquere dominiū temporale regnorum ⁊ principatuū: ergo ⁊ ipſe reliquit temporale dñium regni. Aliud dicere eſt cōſiliū et preceptū euangelicū deſtruere.

Item queſtionē iſtā chriſtus determinauit Jo. xviij. vbi quū accuſaretur a iudeis/ꝙ ſe Ceſari in hoc ꝙ ſe regē faciebat/opponebat ⁊ Pilatꝰ timens incurrere Ceſaris indignationem queſiuit a chriſto. Tu es rex iudeorū? non negando ſed diſtinguendo reſpōdit dicens/Regnū meū non eſt de hoc mundo. Quod dupliciter intelligit̄

Regnū meū non eſt de hoc mundo. non eſt de hoc mūdo. vel materialiter: q: ſcʒ non eſt de rebus tēporalibus huiꝰ mundi. vel cauſaliter q: ſcilicet nō teneo ipſum ab hoc mundo. ⁊ vtroq; modo chriſtus negauit regnum ſuū eſſe de hoc mundo. Quod patet per medium ſuum qḋ vniformiter cōcludit ⁊ indiſtincte de vno modo ſicut de alio. Si regnū meū inquit eſſet de hoc mūdo: miniſtri mei vtiq; decertarent vt non traderer iudeis nunc aūt regnum meū non eſt hinc. Qḋ mediū cum concluſione premiſſa ⁊ cōcluſione illata intelligit̄ materialiter ſicut cauſaliter. q: vndecūq; tenuiſſet regnū ſuū cauſaliter: dum tñ fuiſſet de hoc mundo materialiter de rebus tēporalibus: miniſtri vtiq; decertare debuiſſent ne traderetur iudeis. Et Pilatus etiā magis curabat vnde eſſet regnum ſuū materialiter: ꝙ̄ cauſaliter. q: vndecūq; tenuiſſet cauſaliter ⁊ effectiue regnū temporale: quū non recognoſceret illud a Ceſare: videbat̄ contradicere Ceſari q̄ tunc ſibi dñium vniuerſale totius orbis vēdicabat: ⁊ hoc ſibi ſpecialiter iudei obijciebāt. Quā obiectionē chriſtus nunq̄ conuenienter excluſiſſet: niſi regnū ſuū eſſe de hoc mundo materialiter ⁊ nō cauſaliter tātū negaſſet: quum Ceſar magis curaret vnde ſe faceret regē materialiter ꝙ̄ cauſaliter. q: ⁊ iudei dicebant ſe tenere regnū a deo temporale ⁊ non a mūdo cauſaliter. q: dicebāt terrā ꝓmiſſionis eſſe eis traditā a deo. xxiij. q. v. §. hinc etiam. et tamen Ceſar volebat ꝙ ipſi tenerent terrā ab eo: ⁊ niſi ab eo recognouiſſent/ſibi contradixiſſent. Ita chriſtus ſimiliter vndecūq; cauſaliter regnum tēporale tenuiſſet: niſi illud a Ceſare q̄ ſibi dñium totius orbis vendicabat/recognouiſſet: Ceſari cōtradixiſſet. Quum ergo chriſtus ſufficienter excluſerit obiectionē falſam iudeorum: ſequitur ꝙ regnum ſuū non fuit de hoc mundo materialiter nec cauſaliter. Immo ſi regnum ſuū fuit de hoc mundo materialiter: licet non cauſaliter: iudei nō impoſuiſſent ſibi falſum ſed verū. q: iudei non imponebant ſibi ꝙ ipſe teneret regnum temporale ab hoc mundo: ſed imponebant ſibi ꝙ ipe ſe faciebat regē regni iudaici temporalis. Que etiā talis fuerit intentio chriſti/patet ex alia chriſti reſponſione. Nā quum Pilatus poſt dictam chriſti reſponſionem intuliſſet. Joan. xviij. Ergo rex es tu. ſtatim chriſtus reſpondit. Tu dicis quia rex ſum ego: ego autem in hoc natus ſum: ⁊ ad hoc veni in mundum: vt teſtimonium perhibeam veritati. ⁊ oīs qui eſt ex veritate audit vocem meā. Ex qua chriſti reſpōſione patet ꝙ regnū ſuū nō fuit pro hac vita mortali temporale: ſed ſpirituale. q: tale fuit regnū ſuum quale fuit officium regni ſiue regis. ſed officium chriſti regis non fuit temporale: ſed ſpirituale: ſcilicet ꝑhibere teſtimonium veritati. ergo ⁊ regnū ſuum non fuit tēporale ſed ſpirituale: ſicut ⁊ officiū regis nō fuit temporale/ſed ſpirituale. Siquidē ⁊ ipſe chriſtus quale regnū ſuū eſſet/per ſignū ab affectu cōuenienter demōſtrauit hoc etiā ipſum Dauid ꝓpheta in ꝑſona chriſti in pſ. ij. ꝓphetauit dicens. Ego autē cōſtitutus ſum rex ab eo ſuper ſion montem ſanctū eius ꝑdicans preceptū eius. Hoc ergo fuit officium regis noſtri: ꝑdicare preceptū dñi. ꝑhibere teſtimonium veritati. qḋ fuit officiū ſpirituale ⁊ nō tēporale ⁊ ꝑ conſequens regnū ſuū fuit ſpirituale: ⁊ non tēporale. ſiquidem et regis officio regni dominiū innoteſcit. Hoc clare Aug. ſuper Joā. xviij. c. exponendo predicta verba chriſti dicit ſic. Audite iudei et gentes: audite circūciſi. audite ꝑputium: audite oīa regna terrena. Non impedio dominationē veſtrā in hoc mundo: q: regnum meū non eſt de hoc mūdo. nolite metuere metu vaniſſimo quo Herodes ille maior expauit: ⁊ tot infantes occidit metuendo poriꝰ ꝙ̄ iraſcendo crudelior. Regnū inquit meū nō eſt de hoc mūdo. Quid vultis ampliꝰ? Venite ad regnum qḋ nō eſt de hoc mūdo. venite credēdo. ⁊ nolite ſeuire metuēdo. Dicit quidam in ꝓphetia dño deo patri. Ego aūt cōſtitutꝰ ſum rex ab eo ſup ſion montē ſanctū eiꝰ. ſed ſion illa/mons ille nō de mundo. Quid enim eſt eius regnum: niſi credentes in eum: de pe. diſt. iiij. §. finis. ꝟ. hinc etiam Augu. quibus dicit de hoc mundo non eſtis: ſicut ego non ſum de hoc mūdo: ꝙ̄uis vellet eos eſſe in mundo. propter quod de illis dixit Joan. xvij. ad patrē. Non rogo vt tollas eos de mūdo: ſed vt ſerues eos a malo. vnde ⁊ hic nō ait/Regnum meū non eſt in hoc mūdo, ſed nō eſt de hoc mundo. quum

hoc pꝛobaret dicens. Si regnū meū eſſet de hoc mundo:
miniſtri mei vtiqꝫ decertarent vt nō traderer iudeis.nūc
autem regnū meū non eſt hinc. Non ait/nō eſt hic.ſed nō
eſt hinc.hic em̄ eſt regnū eius vſqꝫ in finem ſeculi:habens
inter ſe cōmiſta zizania. Matth.xiij.xj.q.iij.nolite.xxiiij.q.
iij.notādū.de con.di.iiij.eſt vnitas.vſqꝫ ad meſſem. meſſis
em̄ eſt finis ſeculi:quādo meſſoꝛes venient.i.angeli:⁊ col-
ligent de regno eius oīa ſcandala. Mat.xiij.qd̄ vtiqꝫ nō
fieret ſi regnū ſuum non eſſet hic.ſed tātū non eſt hinc:q:
peregrinat̄ in mūdo.hec Aug.Ex quibꝰ verbis auguſtini
aperte patet ꝙ regnū chꝛiſti in hac vita moꝛtali non fuit
regnum tempoꝛale:ſed ſpirituale.qd̄ patet ex hoc ꝙ dicit
Non impedio dominationem veſtram in hoc mundo. Si
autem fuiſſet eius dominiū tēpoꝛale:impediuiſſet eoꝝ do-
minium.quū in eodem regno ſiue imperio nō poſſint eſſe
conuenienter abſqꝫ mutuo impedimento inter ſe plures
reges ſeu iperatoꝛes pares:quoꝝ neuter ſubſit alteri. ar
ad hoc ex̄ de pꝛoba.licet.§.ex pꝛemiſſis.ff.cū duo inſimul.
vj.q.iij.ſcitote.vij.q.j.in apibus.ex̄ de of.oꝛ.quoniā.§.j.Et
quia nemo poteſt duobꝰ dominis ſeruire.Mat.vj.⁊ Luc.
xvj.de pe.di.j.§. Item vt chꝛiſtus ait.ſub.§.hoc idē.Quod
etiam patet ex hoc ꝙ dicit ꝙ eius regnū ſunt credētes in
eum:⁊ ꝙ ad eius regnū venitur credendo.ad regnū autē
tempoꝛale non venit̄ credēdo:ſed dominādo ⁊ occupādo
potiꝰ.Et q: dicit ꝙ ſion illa ⁊ mons ille nō eſt de hoc mū-
do. Quare autē chꝛiſtus non dixit regnū meum non eſt
hic:ſed non eſt hinc:fuit ſm̄ Augu.⁊ ſm̄ veritatem/q: re-
gnum ſuū ſpirituale hic erat coꝛpoꝛe:licet nō eſſet hic in-
tentione ⁊ dilectione finali.non q: regnum ſuū eſſet tem-
poꝛale ⁊ de rebus tēpoꝛalibus:ſed q: regnū ſuū ſpiritua-
le/quod eſt congregatio fideliū in charitate/adhuc hic
peregrinat̄ in coꝛpoꝛe moꝛtali: in exilio huiꝰ mūdi ꝗdiu
ſumus in via.ij.ad Coꝛ.v.Ex quibus etiā patet ꝙ oēs ꝓ-
phete q̄ ꝓpherauerunt chꝛiſtum regē futurum:pꝛopheta-
uerunt de regno chꝛiſti ſpirituali:et non tempoꝛali. quo-
niam pꝛomiſſio legis debet intelligi ſpiritualiter:⁊ nō tē-
poꝛaliter.quia dicit̄.ij.ad Coꝛ.iij.Litera occidit:ſpūs aūt
viuificat.Hoc em̄ intelligere ſcilicet legis ꝓmiſſiones tē-
poꝛaliter/eſt iudaizare.cōtra illud ex̄ de ſacra vnc.c.vni-
co.§.penultimo.de con.di.iiij.ꝓuenit.⁊euangeliū ad legis
obſeruantiā redigere contra illud ex̄ de conſti.tranſlato.
Unde talē regem in tēpoꝛalibus expectant iudei carna-
les ⁊ tēpoꝛales.facit ad hoc id pſ̄.xliiij.Offerent̄ regi chꝛi-
ſto virgines ſcilicet ſancte. Itē ꝙ regnū chꝛiſti inquantū
fuit homo paſſibilis ⁊ moꝛtalis/debeat intelligi regnum
ſpirituale:⁊ non tēpoꝛale:patet aperte ex hoc ꝙ angelus
Luc.j.c.Dixit Marie de chꝛiſto ⁊ regno eius.Dabit illi do-
minus deus ſedem Dauid patris eius:et regnabit in do-
mo Jacob in eternum:⁊ regni eius nō erit finis.Conſtat
autem ꝙ chꝛiſtus in hac vita moꝛtali non regnauit in do-
mo Jacob tēpoꝛaliter:ſed tātū ſpiritualiter:q: non intro-
miſit ſe de regimine tēpoꝛaliū:ſed ſolū de regimine et cu-
ra ſpiritualium. Regnū etiam tēpoꝛale habet quandoqꝫ
finem:quū hic finiatur:⁊ ante finem mundi multa regna
defecerunt:ſicut regna Aſſyꝛioꝝ ⁊ Grecoꝝ ⁊ Chaldeoꝝ
Dani.ij. Regnū autem chꝛiſti nō habet finem: ſed manet
in eternum.q: regni eius non erit finis:vt dixit angelus.
ergo regnū chꝛiſti non debet intelligi tēpoꝛale:ſed ſpūale
quod gloſ.oꝛ.dicit ibi Luce.j.valde pulchꝛe ſic. Dabit illi
dn̄s deus ſedē dauid patris eiꝰ.gloſ.i.iſraeliticā plebē:cui
Dauid ⁊ filij eius tempoꝛalis regni gubernacula pꝛebue-
runt.huiuſmodi regnū ſpirituale datū eſt chꝛiſto: quādo
diſpoſitū eſt a deo vt de ſemine Dauid incarnaretur: qui
illā gentem in perpetuū vocaret regnum.⁊ nō ſolū in illa
gente iudeoꝝ/ſed regnabit in domo Jacob in eternum
.i.in tota eccleſia q̄ per fidem ⁊ confeſſionem chꝛiſti ad pa-
triarcharū pertinet ſoꝛtem.ſiue in illis q̄ de patriarcharū
ſoꝛte nati ſunt.ſiue in ijs qui de oleaſtro exciſi in oliuam
bonā ſunt iſerti.Ro.xj.hec gloſ.quā coꝛroboꝛat mens ca-
nonis.xxxij.q.iiij.recurrat.Et ita tā ex textu ꝙ ex gloſ.pa-
tet ꝙ regnū chꝛiſti debet intelligi ſpūale ⁊ nō tēpoꝛale.q:
eo mō debet intelligi regnū chꝛiſti:quo mō intelligit̄ do-
mus Jacob:in qua pꝛedicit̄ ab angelo regnaturꝰ.ſed do-
mus Jacob in qua ꝑdicitur regnaturꝰ/debet intelligi ſpi-
ritualiter:⁊ nō tēpoꝛaliter.q: tunc ſequeret̄ ꝙ chꝛiſtꝰ non
fuiſſet rex niſi ſolū gentis iudeoꝝ:⁊ nō aliarū gentium:⁊
ita alie nationes gentiū nō ꝑtinerent ad regnū chꝛiſti.qd̄
eſt erroneū.q: ad regnū chꝛiſti pertinent oēs vel̄ creden-
tes.iuxta illud pſ̄.ij. Poſtula a me et dabo tibi gētes he-
reditatē tuā ⁊ poſſeſſionē tuam terminos terre.et de hoc
ſatis ad Ro.j.⁊ Joan.xj.ibi. Quia ieſus moꝛiturꝰ erat ꝓ
gente.Et illud ꝓphete.ij.c.Oſee.ſm̄ aliā tranſlationem.
Uocabo plebē meā non plebē meā.noſtra trāſlatio habet
Et dicā nō populo meo populus meus es tu.Oſee.ij.c.in
fi.xxxv.q.j.§.hac itaqꝫ.ergo domꝰ Jacob intelligenda eſt
ſm̄ gloſ.ꝑfatam/ſpūaliter ⁊ nō carnaliter.ergo ſimiliter
regnū chꝛiſti q̄ ꝑdicitur regnaturꝰ in domo Jacob:ſpiri-
tuale ⁊ non tēpoꝛale accipiendū eſt.vñ et ſuper illud Jo.
xix.Erat autē ſcriptū Jeſus nazarenus rex iudeoꝝ/dicit
gloſ.coꝛde non carne.ergo ſm̄ gloſ.iudei debent intelligi
ſpūaliter ⁊ nō carnaliter:q: coꝛde nō carne.qd̄ etiam pa-
tet ex textu ibidē.q: ſtatim ſequit̄.Erat aūt ſcriptū hebrai-
ce ⁊ grece ⁊ latine/Rex iudeoꝝ/ſed nō fuit hoc ſcriptum
niſi q: iudei quoꝝ chꝛiſtus ſcribitur rex:intelligunt̄ ſpūa-
liter pꝛo hebꝛeis grecis ⁊ latinis.Ex quibꝰ etiam patet ꝙ
illud Mat.ij.Ubi eſt q̄ natus eſt rex iudeoꝝ.nō debet in-
telligi de regno tempoꝛali:ſed ſpūali.aliter ſequeretur ꝙ
chꝛiſtus nō fuiſſet rex aliarū gentiū.qd̄ eſſet erroꝛ. Unde
⁊ Aug.in ſmone de epiphania ait. Ipſe etiā chꝛiſtus exſ-
pectatio gentiū:de quibꝰ quondā beatiſſimo patri Abꝛae
innumerabilis fuerat ꝓmiſſa ſucceſſio:nō carnis ſemine
ſed fidei fecūditate generāda:⁊ ideo ſtellaꝝ multitudini
cōparata:vt ab omniū gentium patre non terrena ſed ce-
leſtis pꝛogenies ſperaret̄.ad credendū ergo ꝓmiſſe here-
ditatis heredes in ſideribꝰ deſignati oꝛtu noui ſideris ex-
citantur:vt in quo celū eſt adhibitum in teſtimoniū/celi
famuletur obſequium . Sicut ergo fuit ſoboles ſpiritua-
lis eius per fidē:ſic ⁊ regnū. Unde ⁊ Leo papa in ſermo-
ne epiphanie ſic dicit. Herodes vero audiens iudeoꝝ
pꝛincipem natū:ſucceſſoꝛē ſuſpicatꝰ/expauit.⁊ parū poſt.
O ceca ſtulte emulationis impietas:que perturbādum
putas diuinum tuo furoꝛe conſilium.dominꝰ mundi tem-
poꝛale non querit regnum:qui pꝛeſtat eternum.hec Leo
Item Fulgentius in ſermone de epiphania ſic dicit. In
his muneribus myſterium videmus vere fidei contineri.
Tus quippe pꝛo ſuis tēpoꝛibus in ſacrificio dei ſolebat ſa-
cro officio ſacerdotis offerri. Aurū quoqꝫ tributis regali-
bus annua videmus exactione perſolui. Myrrha vero ſe-
peliendis adſolet coꝛpoꝛibus adhiberi. In illa ergo obla-
tione turis ſacrificiū agnoſcitur:in quo chꝛiſtus ⁊ verus
deus pōtifex inuenit̄. Pꝛo quibus em̄ ſeipſum verus ille
pontifex ſacrificiū in odoꝛem ſuauitatis obtulit:ab ipſis
ſacrificiū idem verus deꝰ accepit. Munus vero auri regē
verū demōſtrat dn̄m noſtrū ieſum chꝛiſtū.nō vtiqꝫ talem
regē qui ſuā imaginē in ſolidis accipit:ſed q̄ ſuā imaginē
in ipſis nominibꝰ q̄rit.hanc vtiqꝫ imaginē querens dice-
bat Mat.xxij. Mar.xij.Luc.xx.⁊.xxiij.q.viij.conuenior.Red-
dite ceſari q̄ ceſaris ſunt.et deo que dei ſunt.et parū poſt.
In rege igitur chꝛiſto cognoſcitur liberatio captiuoꝝ.
In ſacerdote chꝛiſto inuenitur mundatio pollutoꝝ. In
chꝛiſto moꝛtuo atqꝫ reſurgente conſiſtit reſurrectio moꝛ-
tuoꝛum. In deo chꝛiſto poſita eſt eterna felicitas beatoꝝ
hec Fulgētiꝰ. Itē Beda.⁊ ponit̄ i gloſ.ſup illud Mar.xj.
c.Benedictum quod venit regnū patris noſtri Dauid.di-
cit ſic.ſm̄ Jo.vj.c.Quum turbe eum rapere vellent ⁊ fa-
cere regem:fugit:⁊ regnum adhuc victurus noluit.nunc
autem iam paſſurus/regem non refugit ſe dici:non hym-
nos filio dei et rege dignos:non eos repꝛimit qui regnū
Dauid in eo reſtaurandum et pꝛiſce benedictionis do-
na concinunt:quia ſcilicet non tempoꝛalis et terreni:ſed

eterni in celis rex eſſet imperij: ad qḋ per contemptū mortis gloriam reſurrectionis et triumphū aſcenſionis pueniret. vnde diſcipulis poſt reſurrectionē ait Mat. vltimo Data eſt mihi oīs poteſtas in celo ⁊ i terra. hec gloſ. ⁊ Beda ſimul. Itē in eodem regno tēporali nō poſſunt nec debent eſſe ſimul plures reges pares et incōnexi. vt. vij. q. j. in apibus. ⁊ ſupra dixi. ℣. ex quib⁹. Sed Ceſar imperator Romanorū fuit verus licet infidelis in tēporalibus: aliter enī chriſtus verbo ⁊ exēplo ſibi dari tributū nō cōſuluiſſet. Mat. xxij. ⁊ xxiij. q. viij. §. ecce. et. c. cōuenior. chriſtus autē a ceſare regnū tēporale non recognouit: licet ſibi tributum nō in recognitionē regni: ſed pro vitatione ſcandali ⁊ futuri ſignificatione myſterij dederit. Mat. xvij. xj. q. j. magnū quidē eſt. xxviij. q. j. iam nūc ad fi. Nec Ceſar recognouit regnū tēporale a chriſto inquantū homo: ſed potius eius miniſtri exigebāt tributū a chriſto. vt Mat. xvij ergo chriſtus inquantū homo pro hac vita mortali non fuit rex in rebus tēporalibus. aliter enī in eodē regno fuiſſent ſimul plures reges. Nec obſtat de titulo quem poſuit Pilatus: Jeſus nazarenus rex iudeorum. Jo. xviij. q: nō loquitur de regno terreno ſed celeſti: quamq̄ Pilat⁹ aliud forſan ſentiret. vel dixit hoc deriſorie: ſicut ⁊ illi/ Aue rex iudeorum. Jo. xviij. Et ꝙ ille titulus nō intelligit̄ de regno tēporali ſed ſpirituali/ patet Eſa. ix. Multiplicabit̄ eius imperiū: ⁊ pacis non erit finis. ſup ſoliū Dauid ⁊ ſuper regnum ei⁹ ſedebit: vt ꝯfirmet illud ⁊ corroboret in iudicio ⁊ iuſtitia amodo ⁊ vſq̄ in ſempiternū. hec Eſa. Nulli autē intelligenti dubiū eſt ꝙ chriſtus dei filius non corroborauit nec cōfirmauit ſed potius diſſipauit regnū temporale ipſius Dauid. q: vt ipſe dixit Mat. xxj. ipſis iudeis. Auferetur a vobis regnū dei: ⁊ dabit̄ genti facienti fructus ei⁹ xxiij. q. vij. c. ij. Unde ad ſenſum videmus illud regnū poſt chriſti regnū tēporaliter eſſe diſſipatum: ſicut ſacerdotiū leuiticū tēporale fuit euacuandū per ſacerdotium chriſti ſpirituale ⁊ eternale. Hebre. vij. ⁊ ex de cōſti. tranſlato. Jo. Gre. ait in homi. epiphanie. Celi rege nato/ rex terre turbatus eſt. q: nimirū terrena altitudo cōfunditur: quū celſitudo celeſtis aperit̄. Item Hiere. xxiij. Ecce dies veniunt/ dicit dn̄s: ⁊ ſuſcitabo Dauid germē iuſtū: ⁊ regnabit rex: ⁊ ſapiens erit: ⁊ faciet iudiciū ⁊ iuſtitiam in terra. In diebus illis ſaluabit̄ iuda: ⁊ iſrael habitabit confidenter. ⁊ hoc eſt nomen qḋ vocabunt eū/ dn̄s iuſtus noſter. Hec verba nō poſſunt intelligi ad literā de regno iudaico temporali: ſed de regno ſpirituali: quoniā chriſtus in iſta vita mortali nō exercuit iudiciū ⁊ iuſtitiam de rebus tēporalibus: nec exercuit dn̄ium temporaliū. imo cuidam petenti Magiſter dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatem/ reſpōdit. Quis me cōſtituit iudicē ac diuiſorē ſuper vos? Luc. xij. Similiter populus iudaic⁹ per chriſti aduentum non eſt ſaluat⁹: ſed potius deſtitut⁹ tēporaliter. ⁊ plebs iſraelitica ſub chriſto non habitat cōfidenter tēporaliter: ſed cū timore ⁊ rubore diſperſi ⁊ ſubiecti ⁊ male tractati ⁊ oppreſſi ⁊ tributarij ſunt vbilibet inter gentes. vnde Joſephus hiſtoriographus iudeorū ſup Gen. ⁊ Euſebi⁹ epiſcop⁹ ceſarienſ. in eccleſiaſtica hiſtoria. li. iij. c. vij. dicit. Propter hoc enī iudaica gens ꝓ culpa perfidie de regno ſuo pulſa eſt ⁊ diſperſa ꝑ terras: vt eius fidei cui⁹ inimici ſunt vbiq̄ teſtes fieri cogerent̄. perdito quippe templo ſacrificio ipſoq̄ regno/ in paucis veteribus ſacramētis nomen genuſq̄ cuſtodiūt: vt ꝑmiſti gentibus ſine diſcretione diſpereāt: ⁊ inuicti teſtimoniū veritatis annūtient: velut Cain Gen. iiij. de pe. di. j. §. ex ijs. a facie dei fugientes. Et Augu. in ſermonibus epiphanie. Ideo iudeos nō occidit: et de terris non penitus ꝑdidit: ne obliuiſcerent̄ legis ipſi⁹ quam ꝓpterea legendo reminiſcunt̄/ vt filij ſumant iudiciū: ⁊ nobis ꝓbeant teſtimoniū veritatis. Ergo ꝑdicta verba Hiere. non poſſunt intelligi de regno chriſti temporali. Et illa omnia inducta in prima parte pro parte contraria quantū ad chriſtum viatorē non videtur ꝙ poſſint intelligi de regno terreno ⁊ temporali: ſed eterno ⁊ ſpirituali. Quod etiā ratione euidenti patet. quoniā velle habere nomen alicuius officij/ et nō facere ea q̄ ſpectant ad illud officium: eſt velle habere nomē officij ſine re. qḋ non eſt opus facientis: vocari enī velle regem/ et nolle facere ea q̄ ſpectant ad opus ⁊ officiū regis: eſt velle habere nomen regis ſine re. ⁊ ꝑ conſequens eſt vſurpare ſibi nomen regis. Sed cōſtat ꝙ chriſtus in hac vita non exercuit illa que ſpectāt ad officium regis tēporalis: quia officium regis tēporalis eſt ꝓcedere ſuos milites ad bellū: dare eis ſtipendia debita: punire malefactores penis cōgruis: ordinare de ſucceſſione hereditatū. di. viij. quo iure. xxiij. q. v. regum. et. c. rex. et. c. de liguribus. quorum nullum chriſtus geſſit temporaliter in hac vita: ergo chriſtus nō fuit rex ⁊ dominus temporalium. aliter habuiſſet nomen regis vacuum equiuocū nō regendo a quo dicitur rex. xxj. di. cleros. ℣. ſacerdos. Item nō habens quantum ad proprietatem ⁊ dominiū tēporale aliquam domū/ non habet quantū ad temporale dominiū regnū ſeu imperium: quū temporale dominij regni ſeu imperij includat temporale dominij hoſpitij: ſicut totum includit partē. xxij. q. iiij. meretrices. Sed chriſtus nō habuit domū aliquam quoad ꝓprietatem ⁊ dominiū tēporale in hac vita mortali: ſicut ipſe dixit Matthei. viij. ⁊ Luc. ix. c. Uulpes foueas habēt ⁊ volucres celi nidos: filius autē hoīs non habet vbi caput ſuum reclinet. i. hoſpitium. quod nō eſt intelligēdum ſolum de facto: ſed etiam de iure. vnde Matthei. viij. ſup ꝑdicto verbo dicit ſic gloſ. Quid me propter lucrum ſeculi vis ſequi: quum ita ſim pauper/ vt nec hoſpitiolū quod meum ſit habeam? Et Luce. ix. ſuper eodem verbo dicit ſic gloſ. Quid me ꝓpter diuitias ⁊ ſeculi lucra cupis ſequi? ego tante ſum paupertatis/ vt nec hoſpitiolum quidem habeam: nec meo vtar tecto. hec gloſ. Item regnū illius qui venerat tēporaliter iudicari: non iudicare: nō debuit eſſe temporale: ſed ſpirituale et celeſte. chriſtus autem in hac vita mortali nō venit temporaliter iudicare: ſicut faciunt reges tēporales. xxiij. q. v. regum. ſed tēporaliter iudicari. ſm ꝙ pſ. l. dicitur. Et vincas quū iudicaris. ⁊ Act. viij. In humilitate iudicium eius ſublatū eſt. Eſa. liij. Itē qui ꝑdicabat dimittere regnum terrenum pro celeſti: nō debebat retinere regnum terrenum. ſed chriſtus hoc predicabat. Matthei. xix. et Mar. x. ⁊ Luce. xviij. ergo nō debuit regnum terrenum habere: ne quum aliud ꝙ predicaret/ faceret: eius predicatio vileſceret. ar. xxv. diſtin. c. vltimo. cum ibi nota. ⁊ iij. q. vij. §. idem teſtatur. Item Joan. xij. Nunc iudicium eſt mundi: nunc princeps huius mundi eijcietur foras. ergo chriſtus ⁊c. Item Joā. xiiij. Uenit enim princeps. de peni. diſtin. ij. ſi enim. huius mundi: ⁊ in me non habet quicq̄. xxxij. q. ij. pudor. dicit gloſ. Noluit dominus habere quod perderet: ne haberet diabolus qḋ auferret. Item tale fuit regnum chriſti pro hac vita paſſibili: quale recōmendauit ſuis principibus primis apoſtolis. vnde Luce. xxij. Ego diſpono vobis regnum ⁊c. et hoc fuit rationabile: quia ſui principes debuerūt eſſe participes ſui regni: ſicut fuerunt participes euāgelij ⁊ perſecutionis mundi. Sed chriſtus recōmendauit ſuis apoſtolis regnum eccleſie ſpirituale: et non temporale: quia illud docuit contemnere. Matthei. xix. Ecce nos reliquimus omnia ⁊c. ergo regnum chriſti non fuit temporale ſed ſpirituale. vnde Dani. vij. He quatuor beſtie magne quatuor regna ſunt que conſurgent de terra. Suſcipient autem regnum dei altiſſimi ſancti: ⁊ obtinebunt regnum vſq̄ in ſeculum ⁊ in ſeculum ſeculorum. vbi Hieronymus Quatuor regna de quibus ſupra diximus/ fuere terrena omne enim quod de terra eſt: vertetur in terram. Gene. iij. Sancti autem nequaq̄ habebunt terrenum regnum: ſed celeſte: ceſſat ergo mille annorum fabula. Item de regno iſto ſpirituali chriſti loquitur Apoc. j. Et fecit nos regnum ⁊ ſacerdotes deo ⁊ patri ſuo ⁊c. vbi Remigi⁹. Per hanc ſententiā oēs electi ſacerdotes demōſtrant̄ q̄ ſupra reges fuerāt appellati. quia enim caput dei filius rex eſt

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

⁊ ſacerdos: cõgruenter ⁊ mẽbra capitis reges ⁊ ſacerdo
tes vocant̃. quibus ꝑ Petrũ dicitur prime ſue canonice. c.
ij. Vos eſt; gen⁹ electũ regale ſacerdotiũ. Ipi em̃ ſunt re/
ges: ipi ⁊ ſacerdotes ⁊ ſacrificiũ ⁊ altare. q: ⁊ tumult⁹ car
nalium voluptatum contra ſe inſurgẽtes vt reges refre/
nant: ⁊ ſacrificiũ laudis et mortificationis deo imolant:
corpuſq; ſuum a preſentib⁹ ſeculi cupiditatibus mortifi/
cant: vt hoſtia viua fiant. Ro. xij. Ipſe itaq; vnigenit⁹ pa
tris rex ⁊ ſacerdos fecit nos ſuos electos reges et ſacer/
dotes: quos reges terre ꝯſtituit: ⁊ ipſo opere ſacerdotes
monſtrauit. hec Remigius. ad hec. xl. di. multi. xxi. di. c. j. N.
ſacerdos. ij. q. j. ſcelus. xi. q. iij. ita corporis. ex̃ de elec. funda
menta. §. j. ibi. vos eſtis. ⁊ j. Pe. ij. Item Eſa. ix. Factus eſt
principatus ſuꝑ humerũ eius. ſuper chriſti aũt humerum
factus ei⁹ principatus dicit̃: q: crucem quã pro ſui regni
ſalute ſuſcepit/ipſe proprio humero baiulando portauit
ſicut Jo. teſtatur. xix. c. Et baiulãs ſibi crucẽ. Itẽ ex̃ de ex.
pre. nimis praua. ibi. In altiſſima paupertate chriſto pau
peri famulant̃. Sed fratres predicatores ⁊ minores non
famularentur chriſto pauperi in altiſſima paupertate: ſi
chriſtus retinuiſſet ſibi dñium regni tẽporalis: quum ipſi
tale dominiũ abdicauerint: nec ſm eorũ ſtatum et regulã
ſint capaces. Item Alexander. iiij. in cõdemnatione libel
li contra ſtatũ predicatorꝝ dicit ſic. Quũ inſuper idem fra
tres omnia ꝑpter deũ reliquerint/exilia vite ſubſidia mẽ
dicantes: chriſtũq; imitentur pauperẽ/perfectionẽ euan/
gelicã amplexando: proꝑter quod euidenter apparet eos
non ſolũ in ſtatu ſaluandorũ exiſtere: ſed etiam perfectorꝝ
per ſue religionis obſeruantiam: que quidem ipſius euã/
gelice perfectionis tenet formam in eterne retributionis
premio precellentẽ gloriam promereri. hec Alexander. vt
recitat dñs papa Jo. xxij. in ſua conſtitutione que incipit
Quia quorũdam. Item Nicolaus in decre. Extṽ. de ver.
ſigni. li. vj. dicit ſic. Dicimus ꝙ abdicatio ꝓprietatis oĩm
rerum tam in ſpeciali ꝙ̃ in cõmuni propter deum/merito
ria eſt ⁊ ſancta: quam ⁊ chriſtus viã perfectionis oſtẽdẽs
verbo docuit ⁊ exemplo firmauit. Item regula beati Frã
ciſci ab eccleſia approbata dicit ſic. Regula ⁊ vita fratrũ
minorum hec eſt. ſcz domini noſtri Jeſu chriſti ſanctũ euã
gelium obſeruare: ſcilicet viuendo in obedientia ſine pro
prio ⁊ in caſtitate. Et ita ſm dictam regulam ꝑfectio euã/
gelica conſiſtit in non habẽdo aliquid ꝓprium. ergo chri/
ſtus qui ſm predictos Romanos pontifices ⁊ pre. regu/
lam fuit forma ⁊ exemplar euangelice perfectionis: non
habuit ꝓprietatem ⁊ dñium rerum temporaliũ nec dñiũ
regni mundani: q: vt ait Hieronymus ad Euſtochiũ: Nõ
potuit dñs habere quod ꝓhibuerat in ſeruis: q: vere pau
perrimũ ⁊ abiectum ſe prebuit. hinc ps̃. cxiij. Celũ celi do
mino: terram autẽ dedit filijs hominũ. Nec obſtat illud
Mat. vltimo de chriſto. Data eſt mihi oĩs poteſtas in celo
⁊ in terra. quoniã illud dictum eſt poſt reſurrectionem de
chriſto ſm diuinitatẽ oſtenſiue et notificatiue. ſm huma/
nitatem autẽ dictum eſt de chriſto poſt reſurrectionẽ effe/
ctiue ⁊ cõmiſſiue: ⁊ nõ ante reſurrectionẽ actu cõpletiue
Unde ſuper illud Apoca. xviij. Vidi alium angelũ deſcẽ/
dentem de celo habentẽ poteſtatem magnã/dicit ſic Re/
migius. Hec poteſtas ad vtrãq; eius naturã poteſt refer/
ri: ad diuinã ſcilicet et humanam. fuit enim hec poteſtas
in ipſo per diuinitatẽ ſine tẽpore ante omnia ſecula. quia
ſicut cum patre ⁊ ſpirituſancto cuncta creauerat: ita cum
patre ⁊ ſpirituſancto omnia poſſidebat. Hec etiam pote
ſtas data eſt ei in tẽpore: quando poſt triduũ reſurrectio/
nis data eſt ei poteſtas in celo ⁊ in terra: vt in nomine ie/
ſu omne genu flectatur celeſtium terreſtrium ⁊ infernorꝝ
Phil. ij. De hac em̃ ipſe ſurgens a mortuis dicit. Data eſt
mihi omnis poteſtas in celo ⁊ in terra. De illa vero quam
ante tempus habet cum patre/Daniel dicit Danielis. vij.
Poteſtas eius poteſtas eterna. hec Remigius. Ex quib⁹
patet rñſio ad authoritates in oppoſitũ adductas. nam
authoritates noui ⁊ veteris teſtamenti loquentes de re

gno chriſti quãtũ ad humanitatẽ aſſumpte mortalitatis
pro ſtatu pſentis vite/nõ ſunt accipiẽde de regno chriſti
tẽporali: ſed ſpũali ⁊ celeſti. vt ex premiſſis patet. Q vero
legitur Jo. xiij. Vos vocatis me magiſter et dñe. ibi q dī
cit dñe/referendũ eſt ad chriſti diuinitatem. vnde ſuꝑ illo
verbo Jo. xiij. Si ergo ego laui pedes veſtros dñs ⁊ ma
giſter. gloſ. dicit. Dñs/q: deus. magiſter/q: veritas. Simi
liter ſuper illud Matth. xxi. Dicite q: dñs ijs opus habet
gloſ. Dñs ſimpliciter oĩm rerum: cui ſeruire debet creatu
ra. hec gloſ. Et ſuꝑ illud Luc. xix. Quia dñs ea deſiderat/
dicit gloſ. Quũ dñs dicit̃: vn⁹ agnoſcitur. nam etſi multi
dij ⁊ multi dñi: generaliter tñ vn⁹ deus ⁊ vn⁹ dñs. j. Co.
vij. Et ita ſm gloſ. talia ⁊ ſimilia ſunt intelligẽda ſm diui
nitatem que omnia cõtinet. Qđ vero Petrus dicit Act.
ij. Certiſſime ſciat oĩs domus iſrael: q: ⁊ dñm eum ⁊ chri
ſtum fecit de⁹ hunc ieſum quẽ vos crucifixiſtis. quantum
ad chriſti humanitatem attinet vltimate ⁊ cõplete intelli
gendum eſt pro tẽpore poſt reſurrectionẽ quo dixit. Data
eſt mihi oĩs poteſtas. vt. ſ. proxime dixi. Ante reſurrectio/
nem vero fact⁹ dici potuit: q: imobiliter determinatũ erat
vt fieret. licet etiã ante reſurrectionẽ rex ſpũalis regni/vt
dictũ eſt/fuerit. qđ ⁊ ipa verba Petri ſatis ſonant aperte
vnde et Rabanus ibi. Manifeſte Petrus ex hoc ps̃. dī.
Dixit dñs dño meo. regnũ chriſti non terrenũ/ſed celeſte
oſtendit eſſe. i. non de terrenis: ſed de celeſtib⁹: ⁊ a celo. Il
lud vero Apo. xix. Rex regũ ⁊ dñs dominãtiũ/dupliciter
poteſt intelligi ad propoſitũ pro hac parte. Uno modo ꝙ
verbum dei patris qđ oĩa regit et cõtinet: ab inſtanti ſue
cõceptionis fuit ſcriptũ digito dei viui in veſtimento hu
manitatis chriſti: ⁊ nõ ſolũ in aĩa/ſed etiam in ipſa carne
mortali ex patribus generata: q̃ per femur deſignat̃. vñ
Geñ. xxiiij. dixit Abraam ſeruo ſuo. Pone manũ tuã ſub/
tus femur meũ vt adiurẽ te per dñm celi ⁊ terre. quaſi di
cat per illũ q̃ naſciturus eſt ex me ſm carnẽ. Mat. j. ibi. fi
lij Abraam. ⁊ Gala. iij. Abrae dicte ſunt ꝓmiſſiones. ⁊ ſ.
Semini tuo q̃ eſt chriſtus. q: qui de virgine naſci dignat⁹
eſt non ſolũ hõ ſed etiam dei verbũ/cõparatũ eſt. Alio mõ
ꝙ vniuerſalis poteſtas chriſti ſm ꝙ hõ/poſt reſurrectionẽ
ſibi merito paſſionis collata ſit ſcripta in veſtimento ⁊ in
femore: pro quanto mortẽ qua ſibi hanc poteſtatẽ acqui
ſiuit/in carne mortali ſuſtinuit: ⁊ eam patri oſtẽdit. atq; in
obedientia quã deo patri ab inſtãti cõceptionis exhibuit
per quã vniuerſalẽ poteſtatẽ accepit in noſtra humanita/
te fragili ex patrib⁹ aſſumpta: q̃uis non ab inſtanti cõce
ptionis eam vt hõ actu acceperit: licet etiã ab inſtanti cõ/
ceptionis ea dign⁹ fuerit. ſed nobis in exẽplũ ꝑfectionis
datus/ipſam ad tẽpus vite pſentis ſuſpẽdit. ſic em̃ aſſum
pſit paupertatẽ ꝓpter nos: ſicut aſſumpſit mortalitatem
pro nobis. quẽ ſenſum ipſe ordo verborũ demonſtrat: vbi
ſic dicit̃. Et veſtit⁹ erat veſte aſperſa ſanguine: et vocabit̃
nomen eius verbum dei. Et ſequitur parum poſt. Et ipſe
calcauit torcular vini furoris ire omnipotentis dei. et ha
bet in veſtimento ⁊ femore ſuo ſcriptum. Rex regum ⁊ do
minus dominantiũ. ❡ De duob⁹ gladijs de quibus Luc.
xxij. poteſt dici ꝙ per duos gladios ſignificari poteſt du/
plex poteſtas Petri: ſcilicet poteſtas ſpiritualiter occidẽ/
di: et poteſtas ſpiritualiter viuificandi. quomodo. ij. Re/
gum. viij. legit̃ ꝙ Dauid menſus eſt duos funiculos: vnũ
funiculũ ad occidendũ: ⁊ aliũ funiculũ ad viuificandum
⁊ ſignificabat duplicẽ poteſtatem pontificis: ſcilicet pote
ſtatem ligandi ⁊ ſoluendi. xxiiij. q. j. qđcũq;. que eſt duplex
clauis. xx. di. §. j. que eadem poteſtas licet differat ratione
non tamẽ differt iuriſdictione. Vel etiam per duos gladi
os intelligit̃ ptãs ſpiritualis põtificis infligẽdi ꝓ delicto
duplicem penã quũ expedit ⁊ ſpũalem ⁊ tẽporalẽ. q: eccle
ſie pontifex poteſt ratione delicti infligere reo duplicem
penam/ſpiritualẽ vel tẽporalẽ. xxiiij. q. j. q̃ cõtra. xxiij. q. v.
pceptum. ex̃ de homi. ꝓ humani. li. vj. ⁊ de penis. felicis. li.
vj. ⁊ de ſentẽ. ex. dilecto. li. vj. licet etiam per duos gladios
duas poteſtates temporalẽ ⁊ ſpiritualẽ aliqui autument

Quid p duos pe tri. glad os intelli gendum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vt de hoc ſatis dixi in pꝛima parte iſtius operis parũ poſt pꝛin.in.§.xiiij.in ar.xiij. Sed licet Petrꝰ dixerit/Ecce duo gladij/tamen Petrus nõ legitur habuiſſe nec poꝛtaſſe niſi tm̃ vnum illoꝛum duoꝛum gladioꝛum:ſed alium gladiũ non legitur Petrũ poꝛtaſſe:nec eo vſum fuiſſe.ex quo datur intelligi ꝙ vnus illoꝛũ ſcilicet poteſtas ſpiritualis pertinebat directe ⁊ imediate ad Petrum ⁊ eius ſucceſſoꝛes reliquus vero gladius ſcilicet poteſtas tẽpoꝛalis ſeu imperialis pertinebat ad Petrũ ⁊ eius ſucceſſoꝛes tm̃ mediante ratione coꝛpoꝛis eccleſie ſibi cõmiſſe:que in collegio apoſtoloꝛũ et diſcipuloꝛum repꝛeſentabatur. ideo Petrꝰ dixit/Ecce duo gladij hic/ſcilicet in eccleſia militãti.⁊ nõ dixit habeo vel habemus duos gladios.ſed dixit hic/dãs intelligere ꝙ hic ſcilicet in eccleſia militanti eſt duplex poteſtas per duplicẽ gladiũ ſignificata:ſcilicet poteſtas ſpiritualis ſeu pontificialis/⁊ poteſtas tẽpoꝛalis ſeu imperialis.xcvj.di.duo.⁊.c.cum ad verum.et.x.di.quoniã.ideo vnum illoꝛũ gladioꝛum legitur Petrus poꝛtaſſe ⁊ habuiſſe imediate:ac ipſo vſum fuiſſe:alio vero non legit̃ vſum fuiſſe.Quãuis etiam per duos gladios vtriuſq teſtamẽti authoꝛitas congrue poſſit intelligi ẜm Ambꝛo. Vel etiã per duos gladios poſſit intelligi gladius ſpiritualis ſciẽtie ⁊ veritatis:⁊ gladius potentie ſeu poteſtatis:qui pertinent ad pontificẽ.quia paſtoꝛ eccleſie ſecat ac necat vicia ⁊ peccata gladio veritatis per pꝛedicationem ⁊ infoꝛmationem.Heb.iiij. Viuus eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilioꝛ oĩ gladio ancipiti.⁊.ij.Macha.xv.Accipe gladium ſanctũ munus a deo:in quo deijcies aduerſarios populi mei.i.mala opera et voluptates.⁊ ar.ad hoc.ij.q.vij. oues.ibi/oꝛis gladio.⁊ gladio poteſtatis per coꝛrectionẽ ⁊ debitam punitionez.facit ex̃ de priuil.ex oꝛe.xxiiij.q.iij. paternarũ.ibi.anathematis gladio.Adde hic qð ſcripſi ẜ.in pꝛima parte in.§.xiij.in ar.xiij.⁊ in.§.reſtat.ꝟ.ad illud quod obijcit̃ ſcðo de gladio in ar.lix.Ex quibus etiã patet ꝙ illud qð dicit apoſtolus.j.ad Coꝛin.vj.An neſcitis quoniam angelos iudicabimꝰ:quantomagis negotia ſecularia:qð eſt intelligendum quantũ ad apoſtolos attinet/de poteſtate iudicandi rerũ ſecularium mediata/⁊ non imediata:⁊ authoꝛitate iudicandi quantũ ad dignitatem hoñoꝛis ⁊ meriti:⁊ nõ quãtũ ad oppoꝛtunitatẽ laboꝛis ⁊ officij.ideo ſubdit ibi apl's.Secularia igit̃ ſi habueritis:cõtemptibiles qui ſunt in eccleſia/illos cõſtituite ad iudicãdum.xj.q.j.§.ex his.niſi in cauſa pia pauperũ ⁊ pupilloꝛum ac viduarum.lxxxvij.diſt.per totum.xxiiij.q.iij.illi q̇.ex̃ de fo.cõ.ex parte.⁊ in caſibus ſpecialibus q̇ no.ex̃ de fo.com. licet.gloſ.ij.⁊ vide qð no.e.t.ex tenoꝛe.gloſ.ij. Item dicitur in pꝛe.decre.Exijt.ꝙ ipſe chꝛiſtus abdicationem ꝓpꝛietatꝫ omniũ rerum verbo docuit:⁊ exemplo firmauit.quod nõ eſſet verum:ſi in veſtimentis ⁊ alimentis ⁊ alijs in ſpeciali ꝓpꝛium dñium habuiſſet. Item chꝛiſtus nõ fuit magis ꝓpꝛietarius in ſpeciali:ꝙ̃ fuerit quilibet de pꝛima multitudine credẽtium.patet q: perfectio pꝛime multitudinis credentium fuit deriuata ⁊ exemplata mediantibus apoſtolis ab ipſo chꝛiſto ſicut a capite.vnde Hieronyinꝰ. Non potuit dominus habere quod pꝛohibuerat in ſeruis. ſed in pꝛima multitudine credentiũ nullus in ſpeciali habuit ꝓpꝛietatem et dominiũ alicuius rei.xij.q.j.c.ij.ergo nec chꝛiſtus. Item chꝛiſtus in ſpeciali non fuit magis pꝛopꝛietarius:ꝙ̃ fuit quilibet apoſtoloꝝ.quum perfectio apoſtolica fuerit imago ⁊ veſtigiũ perfectionis chꝛiſti.ſed nullꝰ apoſtoloꝛũ habuit in ſpeciali ꝓpꝛietatem ⁊ dominium.vt pꝛe.c.ij.xij.q.j.ergo nec chꝛiſtus. Item ꝙ loculi nõ fuerint ꝓpꝛij chꝛiſti nec apoſtoloꝛum quoad ꝓpꝛietatem/videt̃ ex hoc quoniã que dabantur chꝛiſto pꝛo pauperibus:non erant ꝓpꝛia chꝛiſti nec apoſtoloꝛum. Sed illa que dabãtur chꝛiſto pꝛo pauperibus/ponebantur in loculis: ergo loculi illi non fuerũt ꝓpꝛij chꝛiſti nec apoſtoloꝛum quoad ꝓpꝛietatem. Maioꝛ ꝓpoſitio eſt clara et nota per ſe.minoꝛ vero pꝛopoſitio patet per illud quod ſcribitur Jo.xij Quare hoc vnguentum nõ venijt trecentis denarijs ; et datum eſt egenis: Dixit autem hoc Judas nõ quia ad eũ pertinebat de egenis:ſed quia fur erat:⁊ loculos habens ea que mittebantur poꝛtabat.hec euangeliſta. Et non ſolum Judas hoc dixit:ſed etiam alij diſcipuli a Juda excitati hoc idem videntur dixiſſe.vt patet Matthei.xxvj.et Mar.xiiij. Sed diſcipuli hoc nõ dixiſſent:niſi ea que mittebantur pꝛo pauperibus/ponerent̃ in loculis.nec etiam Judas potuiſſet furari de loculis res pꝛo pauperibꝰ miſſas:niſi res pꝛo pauperibus miſſe in loculis fuiſſent poſite.ergo res que mittebantur pꝛo pauperibus/ponebant̃ in loculis.que fuit ꝓpoſitio.vnde gloſ.ibi.Cui angeli miniſtrabant:loculos habebat in ſumptus pauperum/condeſcendens infirmis. Item oblata ⁊ cuſtodita a chꝛiſto ꝓ ſeipſo apoſtolis ⁊ alijs pauperibus/non erant ꝓpꝛia eiꝰ nec apoſtoloꝛum.ſed ea que ponebantur in loculis erant oblata ⁊ cuſtodita non ſolum pꝛo chꝛiſto ⁊ apoſtolis/ſed etiam pꝛo alijs pauperibus:ergo loculi illi nõ fuerunt ꝓpꝛij chꝛiſti nec apoſtoloꝛũ quoad dominiũ. Minoꝛ ꝓpoſitio patet.tum ex eo qð ipſe chꝛiſtꝰ dixit Jo.xij. Pauperes ſemper habebitis vobiſcum:et quũ volueritis poteritis illis benefacere. In quibꝰ verbis chꝛiſtus ſupponit aperte ꝙ oblata ⁊ cuſtodita a chꝛiſto ⁊ apoſtolis/erant oblata ⁊ conſeruata nõ ſolum pꝛo ſeipſis ſed etiam pꝛo pauperibus alijs. Tum etiam ex eo qð ſcribitur Jo.xiij.ſic. Quidam enim putabãt q: loculos habebat Judas ꝙ dixiſſet ei ieſus:eme ea que opus ſunt nobis ad diem feſtum: aut vt egenis aliquid daret.ſed diſcipꝉi non putaſſent ꝙ ieſus ꝓpterea dixiſſet Jude/eme ea q̇ opus ſunt nobis ad diem feſtum:aut vt egenis aliquid daret:q: loculos habebat Judas:niſi q: conſeruata in eis erant non ſolum pꝛo chꝛiſto ⁊ apoſtolis:ſed etiã pꝛo alijs pauperibꝰ.ergo illa q̇ ferebant̃ pꝛo cõmuni neceſſitate chꝛiſti ⁊ apoſtoloꝛum et pauperum nõ fuerunt ꝓpꝛia collegij chꝛiſti ⁊ apoſtoloꝛũ. Et hoc clare patet.xij.q.j.habebat.ibi.Et ſuoꝛũ neceſſitatibus alijſq indigentibus tribuebat.vñ ſignanter euãgeliſta nunꝙ̃ facit mentionẽ de loculis/niſi faciendo mẽtionem de egenis:q: ⁊ ad eoꝛũ ſubleuandam inopiam ferebantur.vnde ſup pꝛedictis verbis Jo.xiij.dicit gloſ. Quia loculos in quibus oblata ſeruabant̃:ſuoꝝ neceſſitatibus ⁊ alijs indigentibus pꝛofutura ſeruabat.in quo foꝛma eccleſie datur ſeruãdi neceſſaria.Et ꝙ iubetur nõ cogitare de craſtino eſt ne pꝛo terrenis ſeruiat:vel timoꝛe inopie iuſtitiam deſerat.hec gloſ. Idẽ dicitur in pꝛe.c.habebat. Itẽ Jo.Chꝛyſoſtomus ſup eiſdem verbis euangeliſte Joan. xiij.dicit.Et nimirum nullus diſcipuloꝛum pecunias deferebat: ſed per hoc quod hic dicit/occulte inſinuat ꝙ quedam mulieres euz de ſuis facultatibus nutriebant. Qui autẽ nõ virgã non peram nõ es iuber deferre:loculos deferebat ad inopum miniſterium.vt diſcas quoniam valde pauperem ⁊ mundo crucifixum huius opoꝛtet partis multam facere pꝛocurationem. multa enim ad noſtram doctrinam diſpenſans agebat. Item Hieronymus ſuper illud Matthei.xvij.Vade ad mare:⁊ pꝛimum piſcem ⁊c. dicit ſic. Chꝛiſtus pꝛopter eximiam charitatem ⁊ crucem ſuſtinuit:et tributa reddidit:nos infelices q̇ chꝛiſti cenſemur nomine:⁊ nihil tanta dignum facimus maieſtate:ꝓ illius honoꝛe nec tributa reddimꝰ:⁊ quaſi filij regis a vectigalibus immunes ſumus.hoc idem ſimpliciter intellectum edificat auditoꝛem:dum audit dominum fuiſſe tante paupertatis/vt vnde tributa pꝛo ſe ⁊ apoſtolo ſolueret non haberet. Et ſiquis obijcere voluerit quomodo Judas in loculis poꝛtabat pecuniam. Reſpondebimus:res pauperum in vſus ſuos cõuertere nefas putauit:nobiſq idem tribuit exemplum.hec Hieronymus.vbi etiaꝫ gloſ. oꝛ.dicit ſic. Sed ſimpliciciter intellectum edificat:dum dominus tante fuerit paupertatis/vt vnde daret tributa nõ haberet. Judas tñ habebat cõmunia in loculis:ſꝫ res pauperũ in vſus ſuos ꝯuertere nefas duxit:illud ipm̃ dans exemplũ nobis.hec gloſ. Itez gloſ.dixit ibidem. Si ille cenſum ſoluit qui nihil poſſidebat:tu q̇ lucrũ ſeculi ſequeris

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cur ſeculi negotium nõ agnoſcis: hec gloſ. Ex quib⁹ oib⁹
patet chriſtũ nõ habuiſſe dñiũ i loculis. Adde hic de iſtis
loculis qđ ſcripſi. ſ. in. §. hoc aũt preceptũ chriſti fuit ergo
vna cauſa. in ar. lxv. Q vero obijcit̃ de veſtimentis et cal/
ciamentis chriſti/ ꝙ ideo fuerunt chriſti quoad dñium ꝓ/
prietatis: q: leguntur in ſcriptura eius fuiſſe: dicendũ ꝙ ſi
ideo veſtimenta ⁊ calciamenta fuerunt eius quoad pro/
prietatẽ q: legunt̃ in ſcriptura fuiſſe eius: eadẽ ratione ve
ſtimenta angeli fuiſſent angeli quoad ꝓprietatẽ: q: in ſcri
ptura ſacra legunt̃ fuiſſe eius. vnde Marci vltimo. Et ve
ſtimenta eius ſicut nix. Et ſtella que apparuit magis/ fu/
iſſet chriſti quoad ꝓprietatem: q: legit̃ fuiſſe eius. Mat.
ij. Vidimus ſtellã eius. Et crux fuiſſet eius quoad ꝓprie/
tatem: q: legitur Joã. xix. Stabant autẽ iuxta crucẽ eius.
Et vincula quibus alligatus erat Paulus/ fuiſſent eius
quia legit̃ Coloſ. vltimo. Memores eſtote vinculoꝝ meo
rum. Et. ij. Timo. j. c. Et catenã meam non erubuit. q̃ oia
ſunt friuola ⁊ ridicula. Adde hic qđ ſcripſi. ſ. e. §. Item ꝙ
ſimplex. ℞. qđ poteſt obijci de Jacobo in ar. lvj. ℞. ꝙ poteſt
iterum obijci. ⁊. ℞. Q etiã euidenter. Ideo dicendum ad
oĩa talia ꝙ ſicut crux chriſti dicitur fuiſſe chriſti quantum
ad officium paſſionis ⁊ redemptionis. Et ſtella dicit̃ fuiſ/
ſe eius inquantũ homo/ quãtum ad miniſterium operis
ſignificationis. Et veſtimẽta dicuntur fuiſſe angeli quo/
ad officium apparitionis ⁊ denũtiationis: Ita veſtimen
ta ⁊ calciamenta dicuntur fuiſſe chriſti quoad officiũ de/
putationis ⁊ vſum accõmodationis: nõ quoad dominiũ
appropriationis. Excepto ꝙ de calciamẽtis intelligendũ
eſt de ſandalijs. vt patet Mar. vj. Similiter loculi dicunt̃
fuiſſe chriſti quoad officiũ gubernationis vel adminiſtra
tionis ⁊ diſpenſationis: et nõ quoad dñiũ appropriatio/
nis. Similiter panis quem comedit Judas dicitur fuiſſe
chriſti ſm̃ ꝙ homo/ quantũ ad participium ⁊ quantũ ad
officium retributionis ⁊ diſpẽſationis: q: chriſtus tribue/
bat apud deum ſuis meritis ⁊ interceſſione omnib⁹ bene
factorib⁹ nõ ſolũ pro ſe ſed etiam ſpiritualiter pro omnib⁹
diſcipulis: non ꝙ ille panis eſſet chriſti hoĩs quoad domi/
niũ tẽporalis appropriationis: q: chriſt⁹ vt ait Hierony/
mus/ alieno cibo vtebatur vel veſcebat̃. Sic veſtimenta
⁊ calciamenta ⁊ libri in quibus ſtudent et ſupellectilia q̃/
bus vtunt̃/ dicunt̃ religioſoꝝ: q: eis vtuntur: vel q: ad offi
cium eoꝝ ſpectat talia diſtribuere: non q: habeant ꝓprie
tatem quã habere nõ poſſunt: vt patet in ijs que legũtur
⁊ no. xij. q. j. c. ij. ⁊. c. nõ dicatis. xvj. q. j. alia cauſa. Panis au
tem ⁊ vinũ de quib⁹ chriſt⁹ conſecrauit in die cene/ fuerũt
abſoluta a lege tẽporalis ⁊ humani dominij: ⁊ fuerũt ef/
fecta iuris diuini ⁊ ſpiritualis dñij: vt ſuperius eſt ꝓbatũ
⁊ facit. xij. q. ij. nulli. ⁊. xiiij. q. ij. q̃ ſemel eſt. Item de expro/
priatione chriſti. Bern̄. in ep̄la cõſolatoria loquẽs de chri
ſto ait. Ipſi nimirũ vtpote qui peccare non potuit/ ⁊ vni/
uerſorũ dñs erat: quum mũdi huius delicijs libere ⁊ iuſte
vti potuiſſet: voluntariã tñ paupertatẽ tam diligẽter am/
plexus eſt: vt nec haberet vbi caput ſuũ reclinaret. Mat.
viij. ⁊ Luc. ix. In cui⁹ paupertatis executione tantã patri
exhibuit reuerentiã: vt non ſolũ delicias ſed etiã ſeipſum
abnegaret petens in oĩbus non ſuã ſed patris fieri volun
tatem. Luc. xxij. de con. di. ij. in chriſto. Qui ergo hoĩem er
rantẽ in ſolitudine ⁊ in inaquoſo venerat reducere in vi/
am rectam: vt iret in ciuitatẽ habitatiõis. pſ. cvj. ſalubrio
rem ⁊ ſecuriorẽ viam redeundi nobis exẽplo ſue cõuerſa/
tionis oſtendit: nihil ꝓpriũ in mũdo poſſidens: patri obe
diens vſq; ad mortẽ. Phil. ij. hucuſq; Bern̄. Per iſtã au/
thoritatẽ Bern̄. videt̃ patere ſolutio primaꝝ allegationũ
⁊ opinionis ⁊ ſecundarũ. vt videlicet chriſt⁹ non ſolũ in/
quantũ deus/ ſed etiã inquantũ homo v̄bo vnit⁹/ habue/
rit dñium generale in regnis et rebus tẽporalibus: ſicut
quilibet rex habet in regno ſuo. ⁊ ſic intelligunt̃ prime al
legationes. Dñium vero particulare in regno aliquo aut
in rebus quibus vtebat̃ nõ habuit poſtq̃ p̄dicauit ⁊ cõſi
lia de paupertate dedit: ⁊ ſic intelligant̃ ſecũde. Facit pro
hac ſolutione di. viij. quo iure. Et hic iungendũ eſt qđ no/
taui de iſta materia. ſ. in prima parte iſti⁹ operis in ar. xij
in. §. tertiuſdecim⁹. ⁊ in. §. ad illa. in ar. xxxvij. Et hoc dico
ſalua veritate per eccleſiã declarata vel declaranda.

Articulus. lviij.

CONſequẽter oppo/
nitur ꝙ apoſtoli ꝓprium habuerũt et dñiũ
in rebus quibus vtebantur: nec apparet ꝙ
renuntiauerũt oĩbus rebus. q: legit̃ Mat.
j. ⁊. Mar. viij. ⁊ Luc. iiij. ꝙ ieſus egrediẽs de ſynagoga ve
nit in domũ Simonis ⁊ Andree. ⁊ Luc. v. ⁊ Mat. ix. legit̃
ꝙ Matthe⁹ al's leui/ poſtq̃ relictis oĩbus ſecut⁹ eſt chri
ſtum vocantẽ: fecit ei magnũ cõuiuium in domo ſua. Itẽ
de diſcipulis legit̃ etiam ꝙ ꝓprium habebant. vñ Mat.
xxvj. legitur de Joſeph ab arimathia ꝙ erat diues homo
⁊ diſcipul⁹ ieſu. Itẽ de Simone leproſo diſcipulo chriſti le
gitur Matthei. xxvj ꝙ Jeſus in Bethania erat in domo
eius. Itẽ Lazarus Martha ⁊ Maria qui erãt diſcipuli
eius: erãt multa bona habẽtes. vnde legit̃ de eis Jo. xj. ꝙ
caſtrũ dictũ Bethania/ erat Marie magdalene ⁊ Mar
the. ⁊ ꝙ in Bethania fecerunt ei cenaꝫ magnã. Jo. xij. De
Tabita diſcipula ⁊ ꝙ multas eleemoſynas faciebat legit̃
Act. ix. Et vita apoſtoloꝝ ⁊ diſcipuloꝝ eadem videtur fu
iſſe. vt patet. xij. q. j. c. ij. ibi. Qui vitã apoſtoloꝝ eoꝝq; di
ſcipulorum ⁊c. Itẽ ap̄li habuerunt panes ⁊ piſces. Mat.
vj. Luc. ix. Et de denarijs ibi dicit Matthe⁹. Euntes em
mus denarijs. cc. panes: ⁊ dabimus eis manducare. et in
Luca. ibi. Eamus ⁊ emam⁹ in oẽm turbam eſcas. Itẽ Jo.
iiij. ibi. Diſcipuli eius abierũt in ciuitatẽ: vt cibos emerẽt.
Et Luc. xxij. Qui habet ſacculũ tollat: ſimiliter ⁊ peram:
⁊ q̃ non habet vendat tunicam ſuam ⁊ emat gladium. et
ſequit̃ ibi. Ecce duo gladij hic. ⁊ Jo. xviij. Simõ Petrus
habens gladiũ ⁊c. Et ſequit̃. Mitte gladium tuũ in va
ginam. Item ſaltẽ quin in cõmuni ꝓprium habuerint ne
gari nõ poteſt. q: apoſtoli inter credentes etiam cõputan
di ſunt ſicut precipui: ſed credẽtes primi oĩa habebãt cõ
munia: ergo ⁊ apoſtoli. Act. iiij. xij. q. j. c. ij. Immo videtur
Lucas innuere ꝙ ante eccleſiam credentiũ apoſtoli habe
bant ꝓprium: ex quo illud cõmunicauerunt. Itẽ quantũ
ad eccleſiam ex gẽtibus nõ videtur ꝙ ipſi ſibi cõmunica
uerunt ꝓprium: imo videtur ꝙ ipſi ſibi retinuerunt ꝓ
prium vt ꝓbatur de Corinthis. j. ad Corin. c. ſi. in prin. vbi
ſic dicitur. de collectis ⁊c. ⁊. j. Vnuſquiſq; veſtrũ apud ſe
reponat recondens qđ placuerit ſibi. Itẽ ad Phil. iiij. ibi
In ratione dati ⁊ accepti nulla mihi cõmunicauit eccleſia
niſi vos ſoli. ⁊ ſeq̃tur. Repletus ſum acceptis ⁊c. Itẽ Act.
xj. ibi. Diſcipuli prout vnuſquiſq; habebat/ ꝓpoſuerũt ſin
guli in miniſterium mittere ⁊c. Et hoc eſt qđ Auguſt. de
doc. chriſtia. dicit expreſſe ſic dicens. Tam capaces extite
runt ſpũſſancti qui primo ex iudeis crediderunt/ ex quib⁹
facta eſt prima eccleſia Hieroſolymitana: vt ⁊ oĩa ſua ven
derent: eorum preciũ indigentibus diſtribuendum ante
pedes apoſtolorum ponerẽt: ſeq; totos etiã dicarent deo
tamq̃ templũ nouũ in orationib⁹/ in fractione panis ſpi
ritualis ⁊ corporalis: qui prius veteri templo ſeruiebant
quod nullas eccleſias gentium feciſſe ſcriptum eſt: quia
non tam prope erant: quia ſimulacra manifeſta deos ha
bebant. Ex quo intelligimus magnam vtilitatem fuiſſe
iudeos ſub lege tamq̃ ſub pedagogo cuſtoditos vt ſigna
que temporaliter eis carnaliter ſeruientibus erant poſi
ta/ vnius dei cultum qui fecit celum ⁊ terraꝫ: opinionem
obſeruantium religarent. hec Auguſtinus.

SEd contra hoc dicendum videtur potius/
ꝙ apoſtoli poſt vocationem ad apoſtolatum
non habuerunt propriũ nec in ſpeciali nec in
communi. Vnde circa hoc ⁊ contra p̄dicta diſcip
proxime allegata/ ſciendum eſt ꝙ ordo diſci
puloꝝ chriſti fuit triplex. Nã quidã fuerunt dicti diſcipuli chriſti
chriſti generaliter cõmuni noĩe diſcipulatus: ſicut omnes cedẽ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN